

ПЕСИМІЗМ ПОДОЛАНО?

Прес-реліз

Результати дослідження споживчих настроїв в Україні, спільного проекту компанії GfK Ukraine і Міжнародного центру перспективних досліджень

9 жовтня 2007 року
www.icps.com.ua, www.gfk.ua

Контактна особа: Євгенія Ахтирко, керівник проекту
тел.: (044) 484-4403, e-mail: eakhtyrko@icps.kiev.ua

У серпні 2007 року індекс споживчих настроїв (ІСН) в Україні становив 102,7 пункту. Значення індексу, вище за 100, свідчить, що в Україні переважають позитивні споживчі настрої. Перед цим упродовж півтора року в країні переважали песимістичні настрої: останній раз ІСН, вищий за 100, був зафіксований у лютому 2006 року.

Порівняно з червнем 2007 року ІСН збільшився на 5,8 пункту. Настрої поліпшилися переважно завдяки поліпшенню економічних очікувань громадян. Індекс економічних очікувань (ІЕО) збільшився на 7,7 пункту до 100,7. Зокрема суттєво поліпшилися короткострокові економічні очікування: відповідний індекс х3 збільшився на 15,8 пункту і сягнув балансового значення 99,9. Така ситуація вказує на те, що українські споживачі нарешті призвичаїлися до умов політичної нестабільності, внаслідок чого політичний чинник став менш важливим у визначенні споживчих настроїв. Крім того, передвиборна кампанія була спокійною і не сприяла збільшенню невизначеності у суспільстві.

Індекс поточного становища (ІПС) у серпні становив 105,8, що на 3,0 пункту вище, ніж у червні 2007 року. Індекс поточного особистого матеріального становища (х1) за цей період збільшився на 4,4 пункту до 97,6 – найвищого значення від початку 2006 року. Індекс схильності до споживання (х5) у серпні сягнув нового рекордного значення – 113,9.

У серпні 2007 року індекс інфляційних очікувань (ІО) становив 185,3, що на 3,6 пункту нижче, ніж у червні. Таке зниження індексу відповідає динаміці індексу споживчих цін влітку 2007 року: споживчі ціни стрімко зростали у червні та липні (на 1,4% і на 2,2% відповідно), а у серпні ІСЦ збільшився на 0,6. Утім, інфляційні очікування залишаються високими. У серпні ІО був вищим, аніж на початку 2007 року.

Оптимістичні споживчі настрої переважають у всіх регіонах, окрім Східного та Північного. Найвищий

ІСН – 113,4 – зафіксовано у Південному регіоні. Найбільшою мірою упродовж червня–серпня 2007 року споживчі настрої поліпшилися в Західному регіоні. Відповідний ІСН збільшився на 17,7 пункту до 112,9. У Східному регіоні ІСН у серпні 2007 року становив 92,1, що на 2,2 пункту вище, аніж у червні.

Оптимістичні споживчі настрої у серпні 2007 року переважали в малих і середніх містах. Натомість у селах з червня до серпня 2007 року ІСН зменшився на 5,8 пункту до 94,7. На погіршення настроїв селян вочевидь вплинув низький урожай. На селі також найвищі інфляційні очікування: у серпні відповідний ІО становив 189,0.

Опитування зафіксувало поліпшення настроїв серед представників усіх дохідних груп. ІСН середньої дохідної групи з червня до серпня 2007 року збільшився на 5 пунктів до 101,6. ІСН цієї дохідної групи не перетинав позначку у 100 пунктів з червня 2005 року.

Настрої поліпшилися переважно серед осіб середнього та старшого віку. З червня до серпня 2007 року ІСН середньої вікової групи (31–45 років) збільшився на 9,1 пункту до 104,3. Значення ІСН цієї вікової групи, вище за 100, востаннє було зафіксовано в лютому 2006 року.

Динаміка індексу споживчих настроїв в Україні

Місяць, рік	Індекс споживчих настроїв (ІСН)	Індекс поточного становища (ІПС)	Індекс економічних очікувань (ІЕО)	Індекс очікуваної динаміки безробіття (ІОДБ)	Індекс інфляційних очікувань (ІІО)
08'07	102,7	105,8	100,7	112,8	185,3
06'07	96,9	102,8	93,0	113,4	188,9
04'07	92,3	98,8	88,0	109,7	181,8
02'07	92,2	92,4	92,1	109,5	183,7
12'06	90,6	95,9	87,1	115,6	186,4
10'06	91,2	96,6	87,5	116,9	187,5
09'06	87,5	93,9	83,3	113,6	181,2
06'06	84,9	92,2	80,0	120,8	189,2
04'06	97,1	98,4	96,2	116,3	186,9
02'06	103,7	103,5	103,8	111,6	185,4
12'05	103,1	105,8	101,3	111,7	184,3
09'05	95,5	95,5	95,5	117,7	187,2
06'05	105,2	100,5	108,4	111,0	182,2
03'05	107,3	92,9	117,0	98,9	182,0
12'04	100,1	98,3	101,4	107,3	180,0
10'04	100,3	102,2	99,0	116,2	182,5
06'04	102,0	97,6	105,0	112,6	169,5
03'04	100,1	93,7	104,4	114,6	178,3
12'03	99,4	95,3	102,1	115,4	186,1
09'03	99,1	92,0	103,9	119,8	185,5
06'03	91,6	88,9	93,3	120,0	184,7
03'03	92,1	84,5	97,2	122,5	175,6
12'02	93,4	83,2	100,3	119,0	178,7
09'02	88,8	75,7	97,5	124,5	174,2
06'02	95,3	82,9	103,6	121,9	169,2
03'02	90,9	78,4	99,2	123,3	168,8
12'01	94,9	77,5	106,6	122,2	169,6
09'01	94,0	76,6	105,6	125,8	167,5
06'01	83,2	63,5	96,3	136,9	177,1
03'01	80,7	67,0	89,9	143,9	180,1
12'00	79,5	66,9	87,9	148,3	182,0
09'00	65,2	56,2	71,3	147,6	189,7

Джерела: GfK Ukraine, МЦПД

Якщо ви хочете отримати бюлетень **споживчі настрої** з докладним аналізом динаміки індексу споживчих настроїв, будь ласка, звертайтеся до Андрія Старинського за телефоном (044) 484-4410 або електронною поштою marketing@icps.kiev.ua. Ви також можете оформити замовлення на отримання публікацій через веб-сайт Центру: <http://www.icps.com.ua/subscribe/>.

Довідкова інформація

Індекс споживчих настроїв в Україні визначають на підставі вибіркового обстеження домашніх господарств країни. Під час дослідження опитують 1 000 осіб віком від 15 до 59 років. Населення віком 15–59 років, яке становить 61,3% усього населення України, вважають найактивнішою частиною споживачів. Вибірка репрезентативна за статтю та віком, враховує міське та сільське населення й величину населеного пункту. Статистичне відхилення не перевищує 3,2%.

Для визначення ІСН респондентам задають такі запитання:

1. Як змінилося матеріальне становище вашої сім'ї за останні шість місяців?
2. Як, на вашу думку, зміниться матеріальне становище вашої сім'ї впродовж наступних шести місяців?
3. Говорячи про економічну ситуацію в країні загалом, ви вважаєте, що наступні дванадцять місяців будуть для економіки країни сприятливим чи несприятливим часом?
4. Як ви охарактеризували б наступні п'ять років – як сприятливий чи несприятливий час для економіки країни?
5. Як ви гадаєте, тепер загалом сприятливий чи несприятливий час робити великі покупки для дому?

За кожним із цих запитань визначають відповідний індекс:

- індекс поточного особистого матеріального становища (x1);
- індекс очікуваних змін особистого матеріального становища (x2);
- індекс очікуваного розвитку економіки країни впродовж найближчого року (x3);
- індекс очікуваного розвитку економіки країни впродовж найближчих п'яти років (x4);
- індекс доцільності робити великі покупки (x5).

Значення індексу обчислюють таким способом: від частки позитивних відповідей віднімають частку негативних і до цієї різниці додають 100, щоб уникнути появи від'ємних величин. На підставі цих п'яти індексів визначають три сукупні індекси:

- індекс споживчих настроїв (ІСН) – середнє арифметичне індексів x1–x5;
- індекс поточного становища (ІПС) – середнє арифметичне індексів x1 і x5;
- індекс економічних очікувань (ІЕО) – середнє арифметичне індексів x2, x3, x4.

Значення індексів можуть змінюватися в межах від 0 до 200. Значення дорівнює 200 в тому разі, якщо всі громадяни позитивно оцінюють економічну ситуацію. Індекс дорівнює 100 тоді, коли частки позитивних і негативних оцінок однакові. Значення індексу менше 100 означає, що в суспільстві переважають негативні оцінки.

Для визначення індексу очікуваної динаміки безробіття (ІОДБ) та індексу інфляційних очікувань (ІІО) респондентам задають такі запитання:

1. Як ви вважаєте, упродовж найближчих дванадцяти місяців безробітних (людей, які не мають роботи й шукають її) буде більше, приблизно стільки само чи менше, ніж тепер?
2. Як, на вашу думку, змінюватимуться ціни на основні споживчі товари та послуги впродовж найближчих одного–двох місяців?

Значення ІОДБ та ІІО обчислюють таким способом: від частки відповідей, що свідчать про зростання безробіття (прискорення інфляції), віднімають частку відповідей, які свідчать про зменшення безробіття (сповільнення інфляції), і до цієї різниці додають 100, щоб уникнути появи від'ємних величин. Значення цих індексів можуть змінюватися в межах від 0 до 200. Наприклад, значення індексу дорівнює 200, якщо всі громадяни передбачають зростання безробіття (прискорення інфляції).

GfK Ukraine – українська дослідницька компанія, що пропонує повний спектр послуг з опитувань і досліджень ринків в Україні, Молдові та Білорусі. GfK Ukraine входить до міжнародної дослідницької мережі GfK, яка об'єднує понад 115 компаній у 90 країнах і є четвертою за розмірами дослідницькою групою у світі.

Міжнародний центр перспективних досліджень є незалежною дослідницькою організацією, яка має на меті впроваджувати в Україні концепцію та процедури публічної політики. Особливу увагу Центр приділяє реформам, що втілюються українським урядом.